

Financiranje amaterskih nogometnih klubova u Međimurskoj županiji

Horvat, Mateo

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:110:145280>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-02**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ

MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

Mateo Horvat

**FINANCIRANJE AMATERSKIH NOGOMETNIH
KLUBOVA U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI**

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, rujan 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ

MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

Mateo Horvat

**FINANCIRANJE AMATERSKIH NOGOMETNIH
KLUBOVA U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI**

**FINANCING OF AMATEUR FOOTBALL CLUBS IN
MEĐIMURJE COUNTY**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

doc. dr. sc. Nevenka Breslauer, prof. struc. stud.

Čakovec, rujan 2023.

MEDIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 20. veljače 2023.

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2022-MTS-R-75

Pristupnik: **Mateo Horvat (0313023643)**
Studij: Redoviti preddiplomski stručni studij Menadžment turizma i sporta
Smjer: Menadžment sporta

Zadatak: **Financiranje amaterskih nogometnih klubova u Međimurskoj županiji**

Opis zadatka:

Osnovni cilj ovog završnog rada je prikazati načine financiranja amaterskih nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. Ustvrditi koji su izvori financiranja odnosno pribavljanja novac te kako ga i na koji način troše. Cilj je prikazati na pojedinim primjerima klubova izvor njihova financiranja, da li grad ili općina isto sudjeluju u financiranju kluba, postoji li možda koji klub koji nema značajne izvore financiranja i da li on ovisi o jednom čovjeku, najčešće predsjedniku i njegovim mogućnostima ulaganja i financiranja kluba. Analizirati koliko se novca dobiva od ulaznica, donacija, sponzora i slično te grafički isto prikazati. Prikazati pojedino financijsko izvješće te vidjeti kako tko vodi klub. Na kraju doći do zaključka da li je koji način financiranja kluba održiv na duge staze, odnosno imaju li amaterski klubovi mogućnost opstanka

Rok za predaju rada: 20. rujna 2023.

Mentor:

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

doc. dr. sc. Nevenka Breslauer

Sažetak

Financiranje amaterskih nogometnih klubova u Međimurskoj županiji predstavlja izazovnu temu koja se tiče očuvanja sportske tradicije i razvoja nogometa na lokalnoj razini. Međimurska županija, smještena u sjevernom dijelu Hrvatske, ima bogatu nogometnu povijest, ali se suočava i s brojnim financijskim izazovima kada je riječ o amaterskim klubovima. Ovaj sažetak istražuje ključne aspekte financiranja amaterskih nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. Financiranje amaterskih nogometnih klubova u Međimurskoj županiji obuhvaća različite izvore prihoda i resurse. Klubovi se oslanjaju na članarine svojih igrača i članova, prihode od prodaje ulaznica na utakmicama te sponzorstva od lokalnih tvrtki i donacija privatnih pojedinaca. Pored toga, županijska i općinska vlast također pružaju određenu financijsku podršku klubovima kroz dodjelu sredstava iz proračuna za sportske aktivnosti.

U završnom radu, s naglaskom na temu financiranja nogometa u Međimurskoj županiji, cilj je prikazati teorijske aspekte nogometnih aktivnosti i različite izvore financiranja nogometnih klubova na lokalnoj razini. Autor se bavi važnošću doprinosa financiranju nogometnih klubova iz Međimurske županije iz više izvora kako bi se potaknuo uspjeh sportaša i samih klubova.

U zaključku rada autor iznosi svoje konačne misli i zaključke o istraženju temi. Naglasak će biti na važnosti različitih izvora financiranja kako bi se podržao razvoj nogometnih klubova i potaknuo uspjeh sportaša u Međimurskoj županiji.

U uvodu je predstavljena tematika rada, jasno su postavljeni cilj i svrha istraživanja, te je opisana struktura rada i korištene znanstvene metode. Ovim uvodom čitatelj stječe uvid u ono što može očekivati tijekom čitanja rada.

Ključne riječi: financiranje , izvori, nogomet, Međimurska županija

ZAHVALA

Ovim putem želim se zahvaliti svakoj osobi koja me podržavala i bila uz mene tijekom pisanja ovog završnog rada.

Prije svega, htio bih se zahvaliti mentorici doc. dr. sc. Nevenki Breslauer koja me vodila, pripremala i bila mi bezuvjetna podrška tijekom pisanja ovog završnog rada. Vaša susretljivost i stručnost bile su mi od velike važnosti, kao i Vaša podrška. Hvala Vam na tome.

Zahvaljujem se svojim roditeljima koji su mi uvijek bili velika potpora i podrška u svemu, a posebno u proteklim godinama studiranja. Bez vaše svakodnevne motivacije i želje da rastem iz dana u dan, završetak ovog važnog poglavlja u mojem životu ne bi bio moguć. Također, hvala i mom bratu na podršci i motivaciji.

Hvala svim profesoricama i profesorima koji su nas svakodnevno učili novim stvarima, dodatno nas motivirali i tjerali da učimo i rastemo kako bismo postali ne samo dobri studenti, nego i dobri ljudi.

Posebna zahvalnost ide mojim kolegama koji su mi bili glavni oslonac kroz sve ove godine studiranja. Vaša dobrota i svakodnevna pomoć doprinijele su ovom uspjehu i izgradile prijateljstva koja će se nastaviti i nakon studentskih dana.

S velikim ponosom završavam ovo svoje akademsko putovanje koje je bilo puno lijepih uspomena koje će biti zauvijek zapamćene.

Sa zahvalnošću,

Mateo Horvat

SADRŽAJ

SAŽETAK

1. UVOD.....	6
2. ODREDNICE I FINANCIRANJE NOGOMETA U SVIJETU I HRVATSKOJ.....	8
2.1. Pojmovne odrednice nogometa.....	8
2.2. Financiranje nogometa kroz povijest	10
3. IZVORI FINANCIRANJA NOGOMETA	13
3.1. Učinci financiranja nogometa u Europi i u svijetu	15
4. NOGOMET U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI.....	16
4.1. Financiranje nogometa u Međimurskoj županiji.....	17
4.2. Analiza financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji	18
4.3. Financiranje na lokalnoj razini	20
4.4. Financiranje iz sponzorstva i donacija	21
4.5. Financiranje iz članarina i ulaznica	23
4.6. Potencijali uspjeha samostalnog financiranja	23
5. NK „BRATSTVO“ SAVSKA VES.....	25
5.1. Ostali klubovi Međimurske županije	28
6. REZULTATI ANALIZE FINANCIRANJA NOGOMETNIH KLUBOVA U MEĐIMURJU.....	30
7. ZAKLJUČAK.....	32
8. LITERATURA	34
POPIS ILUSTRACIJA	35

1. UVOD

Financiranje nogometa obuhvaća sredstva iz državnog i lokalnih proračuna koja su namijenjena podršci nogometašima. Osim javnih izdvajanja, privatni sektor također pruža financijsku podršku nogometnim klubovima. Međutim, privatna sredstva najčešće potječu iz osobnih interesa poduzeća koja financiraju nogometne utakmice, s ciljem ostvarivanja dodatne profitabilnosti ili povećanja svog reputacijskog statusa na tržištu.

Nogomet kao sport često teži komercijalizaciji, što ima za cilj privlačenje medija, promociju i povećanje posjećenosti profesionalnih sportskih događanja. Komercijalizacija donosi određene koristi nogometu u smislu učinkovitijeg i češćeg održavanja takvih događanja. Utjecaj ljudi igra ključnu ulogu u promociji nogometnih klubova Međimurske županije. Reklame, sponzorstva i drugi oblici medijske eksponiranosti doprinose atraktivnosti sportskih događanja i povećanju interesa publike. To može rezultirati većim prihodima od prodaje ulaznica, oglašavanja i prodaje licenciranih proizvoda.

Sredstva koja dolaze iz privatnog sektora najčešće se koriste za financiranje infrastrukture nogometnih sportskih objekata, stipendija za talentirane sportaše, trening programa i razvoj mladih talenata. Velike korporacije često sklapaju sponzorske ugovore s pojedinim nogometašima ili nogometnim klubovima kako bi promovirale svoje marke i proizvode. Financiranje nogometa iz javnog i privatnog sektora ima važnu ulogu u održavanju razvoja tog sporta, unaprjeđenju sportskih objekata i poticanju talentiranih sportaša. Kroz medijsku eksponiranost i sponzorstva, nogomet postaje atraktivniji za publiku, a to može rezultirati povećanjem prihoda i stvaranjem pozitivnog utjecaja na gospodarstvo i društvo u cjelini.

Važno je naglasiti da financiranje nogometnih klubova Međimurske županije iz privatnog sektora može biti promjenjivo i ovisiti o ekonomskim uvjetima, interesima kompanija i sportskih događanja koja su trenutno popularna. Kombinacija javnih i privatnih sredstava pruža financijsku podršku nogometnim klubovima Međimurske županije, omogućujući im daljnji razvoj, organizaciju atraktivnih događanja i podršku talentiranim sportašima.

Unatoč naporima klubova i lokalnih vlasti, financiranje amaterskih nogometnih klubova često ostaje nedostatan kako bi se pokrili troškovi infrastrukture, opreme, trenerskog osoblja i putovanja

na natjecanja. Ovo nedostatno financiranje može ograničiti razvoj talenata i kvalitetu treniranja što može utjecati na konkurenciju klubova u amaterskim ligama. Jedan od izazova s kojim se klubovi suočavaju, je i privlačenje lokalnih sponzora i podrška zajednice. Ovisnost o sponzorstvima od lokalnih tvrtki može biti nestabilna, a financijski pritisak na male poduzetnike u Međimurskoj županiji može otežati osiguranje redovitih sredstava za nogometne klubove.

Rad se temelji na teorijskim aspektima nogometnih aktivnosti, financiranju nogometa, a posebno se fokusira na financiranje nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. U radu će se koristiti znanstvene metode kako bi obuhvatio sve relevantne informacije i aspekte istraživane teme. Metoda deskripcije koristi se za opisivanje različitih financijskih izvora i načina financiranja nogometa, dok se metoda kompilacije primjenjuje za analizu različitih teorija motivacije u nogometu. Metodu generalizacije i apstrakcije koristit ćemo za ključne zaključke o važnosti financiranja nogometnih klubova u regiji. Metode ukazivanja na prednosti i nedostatke koriste se za analizu mogućih prednosti i izazova s kojima se susreću klubovi prilikom prikupljanja sredstava.

Istraživačka analiza koristi induktivnu i deduktivnu metodu kako bi se došlo do zaključaka temeljenih na dostupnim podacima o financiranju nogometa u Međimurskoj županiji. Primjenom metoda analize i sinteze sažeti su i povezani različiti aspekti financiranja nogometa u regiji. Korištene znanstvene metode pružaju čvrst teorijski okvir i strukturu za prezentaciju teme, što doprinosi kvaliteti i relevantnosti rada.

2. ODREDNICE I FINANCIRANJE NOGOMETA U SVIJETU I HRVATSKOJ

Nogomet je jedan od najpopularnijih sportova na svijetu, koji ima svoje posebne odrednice i specifičnosti u različitim zemljama, uključujući i Hrvatsku. Financiranje nogometa igra ključnu ulogu u razvoju, održavanju i unaprjeđenju ovog sporta na svjetskoj i nacionalnoj razini. Nogomet je globalni sport koji privlači milijarde ljubitelja širom svijeta. Veliki nogometni turniri poput Svjetskog prvenstva i Europskog prvenstva privlače pažnju cijelog svijeta i postaju ne samo sportski događaji, već i prava kulturna i društvena manifestacija.

2.1. Pojmovne odrednice nogometa

Na temelju podataka iz knjige, nogomet je jedan od najrasprostranjenijih sportova diljem svijeta. Kako bismo bolje razumjeli ovu igru i sve njezine aspekte, važno je definirati ključne pojmove i terminologiju koji su povezani s nogometom. Pojmovni elementi nogometa koji determiniraju odrednice ove dinamične igre su sljedeći:

- Nogomet – ekipni sport s dvije ekipe po 11 članova u kojem je cilj pobijediti protivničku momčad, postigavši golove nogom ili bilo kojim dijelom tijela, osim ruke.
- Gol – ono što je poen u košarci, to je gol u nogometu. Nogomet se igra na golove. Ekipe koje postigla veći broj golova pobjeđuje.
- Lopta – osnovni element nogometne igre. Loptom se postižu golovi i ostale uzbudljive nogometne akcije.
- Igralište – podijeljeno na dvije polovice, prosječne dužine 100 metara i širine oko 50 metara.
- Sudac – osoba zadužena za reguliranje i poštivanje pravila nogometne igre.
- Suigrači – članovi iste ekipe.
- Trener - osoba koja vodi momčad, trenira momčad, usmjeruje je i vodi ka željenom cilju, tj. pobjedi.
- Zaleđe - igrač se smatra u zaleđu kada se nalazi u nedozvoljenoj poziciji u trenutku dodavanja lopte od strane suigrača propisano pravilima nogometne igre.

- Kartoni - vizualni znakovi koje suci koriste za kažnjavanje igrača radi nepoštivanja pravila igre, mogu biti žute i crvene boje.
- Produžeci i penali - u slučaju neriješenog rezultata pristupa se igranju produžetaka koji traju 2x15 minuta. Ako i tada nema konačnog pobjednika, pristupa se jedanaesterima, odnosno penalima. Ovo najčešće vrijedi za turnire ili kup natjecanja (Nixon, 2017).

Nogomet je jedan od važnijih sportova u svijetu, te ima izrazito veliki značaj iz raznih aspekata, kako za pojedince, tako i za društvo u cjelini. Nogomet je izuzetno zahtjevan sport koji uključuje trčanje, sprint, skakanje i brze promjene smjera kretanja. Redovito igranje nogometa može značajno poboljšati fizičko zdravlje igrača, uključujući kondiciju, izdržljivost, snagu i fleksibilnost (Nixon, 2017).

Slika 1. Jedanaesterac u nogometu

Izvor: <https://www.vecernji.hr/sport/jedanaesterac-vise-nije-najstroza-kazna-realizira-ih-se-samo-62-posto-1189184> (23.08.2023.)

Nogomet, kao jedan od najpopularnijih i najrasprostranjenijih sportova na svijetu, ističe se kao izrazito timski sport, koji ujedinjuje igrače u jedinstvenom kolektivnom naporu kako bi postigli

zajednički cilj - pobijedili protivničku momčad. Nogomet promovira suradnju i međusobno povjerenje među igračima. Timski duh je esencijalni element uspjeha u ovom sportu jer igrači moraju zajedno raditi kako bi postigli cilj. Nogometna momčad sastoji se od različitih igrača koji obavljaju različite uloge. Postoje napadači koji se trude postizati golove, veznjake koji upravljaju igrom, braniče koji brane svoj gol i golmane koji brane mrežu. Svi igrači moraju sinergijski djelovati kako bi se postigao uspjeh.

Autor (Green, 2015) u svojoj knjizi nogomet opisuje kao timski rad, jer je to momčadski sport u kojem igrači moraju surađivati i razviti timsku koheziju kako bi postigli uspjeh. U tom kontekstu, navedeno kod nogometa potiče razvoj vještina komunikacije, liderstva, solidarnosti i međusobnog povjerenja. Socijalni aspekti se vide na način da nogomet spaja ljude različitih dobi, kultura i pozadina. Navedeno stvara priliku za stvaranje novih prijateljstava, druženje i razmjenu iskustava, što doprinosi jačanju socijalnih veza i povećanju osjećaja pripadnosti zajednici.

Dok drugi autor (Nixon, 2017) objašnjava da nogomet potiče razvoj mnogobrojnih socijalnih karakteristika: odlučnosti, samodiscipline, upornosti, strpljenja i sportskog duha. Navedene osobine su vrijedne u sportu, a ujedno i u svakodnevnom životu. Nogometna univerzalnost oblikuje ga jer se igra diljem svijeta, bez obzira na socioekonomske uvjete ili kulturne razlike. Univerzalnost nogometa omogućuje ljudima svih dobnih skupina i društvenih slojeva da sudjeluju i uživaju u ovom sportu.

2.2. Financiranje nogometa kroz povijest

Nogomet se oduvijek smatrao i smatrat će se igrom koja se igra pretežito za publiku. Navijači su ti koji pokreću klub i održavaju njegovu dugovječnost, oni su ti koji od samih početaka i nastanka nogometa ulažu dio sebe ili kojekakva sredstva u klub, bila ona financijska ili neka druga, manje bitno. Nogomet ima sentimentalnu vrijednost koju mu nitko ne može oduzeti, te ga smatraju najvažnijom sporednom stvari na svijetu. S druge strane, postoji i financijska korist koju većina klubova ostvaruje. Tijekom nogometne povijesti financije nisu igrale veliku ulogu u financiranju nogometa. Nogometašima i nogometnim klubovima bile su dovoljne samo jedne kopačke i jedna lopta za nogomet. Prvi nogometni klubovi financirali su se iz njihovih poznatih izvora. Koristili su razne načine kako bi klub bio financijski stabilan, iako to u ono vrijeme i nije bio primaran zadatak. Financije su igrale sporednu ulogu, dok su glavnu ulogu igrale ljubav i ideali prema

nogometu. Tijekom povijesti većina nogometnih klubova bila je u vlasništvu države. Država bi financirala klubove i njihove potrebe. Iako je to bila normalna i uobičajena pojava u ono vrijeme, mnogi su smatrali da nogometni klubovi koje financira država imaju veliku prednost i blagodati u odnosu na druge manje i slabije klubove. Osim državnog financiranja, tu su još i bile Kraljevine pojedinih zemalja koje su također pomagale klubovima u pribavljanju financija. Najveći primjer takvog financiranja je u Španjolskoj, financiranje nogometnog kluba Real Madrid. Malen, lokalni, skroman klub brzo je prerastao u jedan od najvećih klubova svijeta. U tadašnje vrijeme sav novac je odlazio u Real Madrid koji je poput rakete postao financijski moćna institucija. Kako i samo ime kaže 'kraljevski klub', mnogi ga smatraju velikom prekretnicom nogometa u financijskom svijetu. Klubovi koji dan danas sadrže naziv 'Real' u svom imenu, također su financirani na isti način. Najpoznatiji po takvom financiranju su klubovi u Španjolskoj, a u ostalom dijelu Europe po tome su poznati i Belgijanci. Profesionalan nogomet oduvijek vapi za financijama. Što je profesionalniji, to su financije veće i moćnije. Ljudi u sportu, pa tako i u nogometu uvijek su svojim postignutim rezultatima zauzvrat dobivali nagrade. Nekad to nisu bile financijske nagrade, nego se to gledalo kroz ugled i sportski ideal koji sportaš posjeduje prema sportu. Kroz povijest, najveću ulogu u financiranju nogometa imala je država. Nogometni klubovi su tim financijskim sredstvima podmirivali sve svoje potrebe, od onih osnovnih do onih malo luksuznijih. Dolaskom modernijih vremena i pojavom modernog stanovništva i to se promijenilo. Danas, sve više klubova odlazi u privatno vlasništvo. Bogati biznismeni i ljudi s velikom platežnom moći kupuju klubove i usađuju svoje korijene u njima. To su privatnici koji su odgovorni za klub, bilo to u lijepim ili lošim vremenima za klub, oni su odgovorni za sve postupke i konačne odluke. Imamo sve više takvih primjera kada bogati ljudi s istoka kupuju europske klubove s kojima žele postići zapažene rezultate. Jedan od takvih primjera je PSG koji je 2011. kupljen od strane katarskih ljudi. Do tada, jedan sasvim običan klub, ubrzo je postao najuspješniji francuski klub. S druge strane imamo i jedan negativan primjer privatnog vlasništva. 2010. godine katarski ljude ulaze u Španjolsku i kupuju nogometni klub iz grada Malage. Ubrzo nakon toga klub je postizao zapažene rezultate, kako u domaćem prvenstvu, tako i u Europi. No, u jednom trenutku došlo je do svađe između vlasnika i lokalnih ljudi koji su primijetili da vlasnici nisu tu radi nogometa, nego radi biznisa. Vlasnik se zainatio te je počeo narušavati ugled kluba. Nekada velik klub, danas zjapi u niže ligaškom nogometu zbog pojedinaca koji su u nogometu vidjeli svoju priliku za biznis. Trenutno u Hrvatskoj, kao privatno vlasništvo, posluju tri prvoligaška kluba. To su klubovi iz Istre, Osijeka

i Rijeke. Danas sve više nogometnih klubova gleda kako bi postalo i ušlo u privatno vlasništvo. Što zbog velike financijske pomoći, a što zbog toga što ona donosi i bolje i veće rezultate i postignuća. Danas je nogomet postao veliki biznis. Plaće igračima su abnormalno velike u odnosu na neka bolja nogometna vremena iz prošlosti. Nogometaši uživaju u svim blagodatima što im je pružio nogomet, od financija do javne slave. Nekada najveći izvor financiranja za klub bila je prodaja od ulaznica. Danas je to jedan od najmanjih prihoda što klub zaradi. Samom modernizacijom i nogometni klubovi su se modernizirali. Najveći izvori financiranja leže u sponzorstvu, medijskim pravima, prodajom dresova i službene odjeće kluba, do samih nagrada koje se zarade rezultatskim uspjesima.

Amaterski nogomet ima sličan tip funkcioniranja, no nešto drugačiji. Kako u svijetu, tako je i u Hrvatskoj, amaterski nogomet na visokoj razini i kvaliteti s velikom medijskom pažnjom. Amaterski klubovi su većinom u lokalnom vlasništvu. Glavni cilj je okupljanje lokalnih ljudi koji svojim radom pomažu klubu. Skupština kluba bira određene ljude kojima vjeruje i koji većinom volonterski obavljaju dužnosti vođenja kluba na odgovoran i transparentan način. Takvi klubovi se većinom financiraju iz lokalnih proračuna. Svi amaterski klubovi moraju biti upisani u Registar udruga. Amaterski nogomet je oduvijek odskočna daska za ulazak u profesionalni nogomet. Igra se svugdje, u svakom dijelu svijeta. U Hrvatskoj je veoma cijenjen i igra se skoro u svakom selu. Od početaka su tu privatni donatori, sponzori koji svojim nesebičnim donacijama iskazuju ljubav i brigu prema klubu. Kako u profesionalizmu, tako i u amaterizmu, s vremenom sve postaje ozbiljnije. Danas, amaterski nogometaši zarađuju pristojnu svotu novaca kao naknadu za igranje. Nije kao nekada, kada se igralo samo iz ljubavi i viška slobodnog vremena. Iz tog proizlazi financijska korist koju ima svaki nogometaš koji istrči amaterskim travnjacima. Nogometni klubovi kao izvor financiranja najviše koriste pomoć lokalne vlasti, a nakon toga i razne privatnike i donatore. Za razliku od profesionalnog nogometa kada prihodi od ulaznicu nisu velika financijska korist za klubove, ovdje je i dalje to jedan od primarnih i konstantnih priljeva za nogometni klub. Sve veću pozornost nogometni klubovi posvećuju marketingu. Marketing donosi velike sponzore, veću zainteresiranost, a na kraju svega okuplja i lokalne ljubitelje kluba.

Slika 2. Utakmica amaterskog nogometa

Izvor: <https://medjimurski.hr/foto-nk-bratstvo-savska-ves-i-nk-nedelisce-odmjeravaju-snage-donosimo-atmosferu/>
(01.09.2023.)

3. IZVORI FINANCIRANJA NOGOMETA

Financiranje nogometa, kao i većine sportova, može dolaziti iz različitih izvora. Glavni izvori financiranja nogometa primarno obuhvaćaju javna sredstva te sponzorstva velikih korporacija, kao i prihode od prodaje ulaznica za nogometne utakmice.

U mnogim zemljama nogomet se financira iz državnih i lokalnih vlasti. Financiranje može biti usmjereno prema nacionalnim ili lokalnim nogometnim savezima, nogometnim klubovima, izgradnji i održavanju sportskih objekata te podršci nogometnim programima za razvoj mladih talenata. Nogometni klubovi i lige često sklapaju sponzorske ugovore s različitim tvrtkama i sponzorima te velikim svjetskim brendovima. Tvrtke mogu postati sponzori klubova ili liga, što uključuje prikazivanje njihovih logotipa na dresovima igrača, na sportskim objektima i drugim marketinškim materijalima. Oglašavanje na stadionima tijekom nogometnih utakmica također može biti unosan izvor prihoda.

Na temelju podataka iz knjige izvori financiranja nogometa mogu biti raznoliki, uključujući sljedeće:

- Državno financiranje - mnoge zemlje osiguravaju sredstva iz državnih proračuna za podršku nogometnim aktivnostima. To može uključivati izdvajanja za nacionalne sportske saveze, organizaciju nogometnih događaja, izgradnju nogometne infrastrukture i potporu

nogometašima kroz stipendije ili subvencije. Državno financiranje sporta često ima za cilj promoviranje sportskog nogometnog razvoja, postizanje nogometnih uspjeha i poboljšanje zdravlja stanovništva.

- Lokalna vlast - lokalne vlasti također mogu pružiti financijsku podršku nogometu na razini zajednice. Što može uključivati izgradnju i održavanje nogometnih objekata, organizaciju nogometnih programa i događaja te potporu lokalnim sportskim klubovima i savezima. Lokalne vlasti prepoznaju važnost nogometa u promicanju zdravog načina života, društvene integracije i razvoja zajednice.
- Sponzorstva i donacije privatnog sektora - privatne tvrtke mogu ulagati u nogomet putem sponzorstava i donacija. Sponzorstva uključuju financijsku podršku sportskim organizacijama u zamjenu za marketinške ili reklamne pogodnosti, poput promocije brenda na nogometnim događajima ili sponzorstva sportskih ekipa. Donacije su financijska sredstva koja se daju nogometnim organizacijama bez očekivanja povrata ili marketinških koristi. Privatno financiranje nogometa često dolazi iz interesa poduzeća da poboljšaju svoj reputacijski status, povećaju vidljivost ili podrže lokalnu zajednicu.
- Prodaja ulaznica i medijska prava - jedan od izvora prihoda za nogometne organizacije je prodaja ulaznica za nogometne događaje, a tu spada: prodaja ulaznica za utakmice, turnire ili natjecanja. Također, nogometne organizacije mogu generirati prihode prodajom medijskih prava za prijenose nogometnih događaja, kao što su televizijska prava ili prava prijenosa putem interneta. Ovi prihodi mogu biti značajni i pridonijeti financijskoj stabilnosti sportskih organizacija.
- Društvene kampanje i crowdfunding - u suvremenom dobu, sve veći broj sportskih projekata ili inicijativa financira se ovim metodama, pa tako i nogomet. (Stewart 2007)

Autor (Dean, 2021) smatra da privatni sektor pruža važnu podršku profesionalnom nogometu kroz donacije i sponzorstva. Donacije su značajne jer predstavljaju financijska sredstva koja se dodjeljuju nogometnim organizacijama bez očekivanja povrata ili marketinške koristi. Ovakva vrsta podrške omogućuje klubovima i ligama da ostvare svoje sportske ciljeve i razvijaju svoje djelovanje u zajednici.

S druge strane, sponzorstva su također od velike važnosti jer poduzeća pružaju financijsku podršku nogometnim organizacijama u zamjenu za marketinške ili reklamne pogodnosti. Ovakva suradnja često rezultira sponzorstvom dresova, postavljanjem reklamnih panoa na sportskim objektima ili promocijom brenda tijekom nogometnih utakmica. Sporazumima, poduzeća povećavaju svoju vidljivost i promoviraju svoje proizvode ili usluge, dok nogometne organizacije dobivaju potrebna financijska sredstva za svoje aktivnosti.

3.1. Učinci financiranja nogometa u Europi i u svijetu

Financiranje nogometa igra ključnu ulogu u razvoju i popularnosti ovog sporta diljem svijeta i Europe. Značajna financijska sredstva koja se ulažu u nogomet doprinose brojnim učincima na različitim razinama – od profesionalnih klubova do nacionalnih timova. Učinci financiranja nogometa mogu biti vidljivi na sportskim terenima, ekonomskom rastu, promociji zemlje ili regije te društvenom razvoju.

Prema podacima (<http://www.ijf.hr/upload/files/file/projekti/sport.pdf>) jedan od najvažnijih učinaka financiranja nogometa je unaprjeđenje sportskog razvoja. Sredstva koja se ulažu u nogomet omogućuju profesionalnim klubovima da stvaraju kvalitetne infrastrukture, osiguraju kvalitetne trenere i stručnjake te razvijaju mlade talente. Posljedično, to dovodi do poboljšanja sportske izvrsnosti, povećanja konkurentnosti i kvalitete natjecanja. Učinci se vide u sve većoj raznolikosti igre, atraktivnosti utakmica te sportskim dostignućima pojedinih igrača i momčadi.

Prema dokumentu Europske komisije za sport financiranje (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0935>) nogomet ima i značajan ekonomski utjecaj. Profesionalni nogomet donosi značajne prihode kroz prodaju ulaznica, medijska prava, sponzorstva, prodaju licenciranih proizvoda i druge poslovne aktivnosti vezane uz ovaj sport. To stvara radna mjesta i potiče gospodarski rast u povezanim sektorima, kao što su turizam, ugostiteljstvo, trgovina i mediji. Stoga nogomet igra važnu ulogu u ekonomiji mnogih zemalja, doprinoseći bruto domaćem proizvodu i povećanju bogatstva zajednice.

Nogomet također igra ključnu ulogu u promociji zemlje ili regije. Organizacija velikih nogometnih događaja, poput Svjetskog prvenstva ili Europskog prvenstva, privlači pozornost cijelog svijeta i predstavlja priliku za promociju turističkih atrakcija, kulture i tradicije. Nogometna

dogadjanja potiču međunarodne posjetitelje i turiste, što ima pozitivan učinak na turizam i ugostiteljstvo te promiče zemlju ili regiju kao atraktivno odredište.

Prema podacima nogomet također ima društvene učinke, posebno na mlađe generacije. Kroz nogomet, mladi imaju priliku razvijati timski duh, sportski duh, fair play i odgovornost. (<http://www.ijf.hr/upload/files/file/projekti/sport.pdf>) Ovaj sport promiče zdrav način života i tjelesnu aktivnost, smanjuje rizik od nezdravih navika te potiče socijalizaciju i integraciju među mladima različitih kulturnih i društvenih pozadina.

Prema Europskoj komisiji za sport u Europi, nogomet je posebno važan dio društva i kulture. Financiranje nogometa u Europi omogućuje postojanje najjačih nogometnih liga na svijetu, poput engleske Premier lige, španjolske La Lige, talijanske Serie A i njemačke Bundeslige, a privlače vrhunske igrače iz cijelog svijeta i predstavljaju vrhunski sportski spektakl. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0935>) Financiranje nogometa u Europi također podržava razvoj mladih talenata i ulaganje u nogometnu infrastrukturu, što osigurava održivost i konkurentnost europskog nogometa u globalnom kontekstu.

U konačnici, učinci financiranja nogometa u svijetu i Europi su višestruki i obuhvaćaju sportski razvoj, ekonomski rast, promociju kulture i turizma te društvenu integraciju. Kroz pravilno financiranje i podršku, nogomet može nastaviti svoj rast i doprinosti pozitivnim promjenama u društvu.

4. NOGOMET U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI

Na temelju podataka iz (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.>), Međimurska županija nalazi se na samom sjeveru Hrvatske. Županija između dvije rijeke, Mure i Drave. Po nekim procjenama to je najnaseljenija županija u Hrvatskoj, a ujedno i površinom najmanja. Županija je podijeljena na tri grada i 22 općine. Središte županije nalazi se u gradu Čakovcu. Međimurci su kao ljudi poznati po svojim izrazito razvijenim radnim navikama. Međimurje je od davnih vremena bilo na glasu kao radna i industrijska sredina. Ovdje svako selo ima barem jedan OPG. Ljudi se i dalje bave poljoprivredom kao jednom od primarnih djelatnosti. Proizvode se jedna od najboljih vina u Hrvatskoj. Međimurje je već sada jedna od najboljih i najpoželjnijih turističkih destinacija u Hrvatskoj. Mjesto koje okuplja velik broj mladih zbog svoje sigurnosti i mogućnosti razvijanja osobne karijere. S druge strane, Međimurska županija izrazito je sportski i društveno orijentirana.

Međimurci su od davnih vremena bili izraziti sportaši. Franjo Punčec, Drago Vabec, Srećko Bogdan, Filip Ude, Robert Jarni samo su neki od mnogih poznatih međimurskih sportaša. Najpopularniji sport je i dalje nogomet. Loptanje se odvija na svakom uglu svake ulice. Skoro svako selo ima svoj nogometni klub koji lokalni ljudi podržavaju i u kojem pronalaze svoju sreću i mir. Zbog nekih viših okolnosti, pojedina sela ostala su bez svojih klubova te danas sreću pronalaze u okolnim selima. Danas u Međimurju djeluje 68 muških nogometnih klubova i jedan ženski nogometni klub. Od najmlađih do najstarijih veterana, danas djeluje preko 4 200 aktivnih nogometaša i nogometašica. Glavno rukovodstvo je Međimurski nogometni savez. Preko njega je aktivno 16 nogometnih liga u kojem se natječu međimurski sportaši. Od najmlađih do najstarijih. Trenutno se najpoznatija i najkvalitetnija liga u Međimurju za seniore naziva 'Međimurska Premier liga'. Liga broji 14 najkvalitetnijih klubova Međimurske županije. Osim tih klubova, ima i nekoliko kvalitetnijih klubova koji igraju regionalnu ligu. Već dulje vrijeme najuspješniji međimurski klub je NK Međimurje. U Čakovcu se nekada igrao i prvoligaški nogomet. To je bilo doba nogometne renesanse i nekih boljih vremena za međimurski nogomet. Imaju sve uvjete, od nogometnih do medijskih, svoj kompleks nogometnih terena i stadion dostojan prve lige. No, financijski uvjeti i netransparentno upravljanje klubom doveli su ih do propasti. Uz bok njima, trenutno su tu još i „Polet“ Sveti Martin na Muri, „Dinamo“ Domašinec, „Rudar“ Mursko Središće i „Graničar“ Kotoriba koji se s njima natječu u regionalnoj ligi, koja okuplja klubove s prostora sjeverne i istočne Hrvatske. Danas Međimurska županija broji velik broj nogometnih škola. Samo neki stabilni klubovi imaju nogometne škole u koje se uključuju mnogi mladi i djeca, a posredno se povećava broj članova. Otvaraju se privatne nogometne škole koje se financiraju iz članarina, a imaju i financijsku potporu lokalnih vlasti.. Što se tiče ženskog nogometa, tu je ŽNK Međimurje-Čakovec koji se natječe u prvoj ligi za žene. Nogomet sve više privlači osobe ženskog spola te postaje sve popularniji ne samo u Međimurju, nego i diljem cijele Hrvatske. (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=39822>)

4.1. Financiranje nogometa u Međimurskoj županiji

U Međimurskoj županiji nogomet se financira iz više izvora. Najviše klubova financira se od strane lokalne vlasti. Često su to klubovi koji ostvaruju najbolje rezultate i imaju najbolje igrače zbog svoje financijske moći. Većina klubova okreće se traženju lokalnih i velikih sponzora koji imaju mogućnost ulaganja i mogu pomoći klubu. Gotovo svaki klub ima svog sponzora, bio on

domaći ili lokalni. Sponzori su ti koji novčanim ili drugim sredstvima pomažu klubu, dok klub zauzvrat stavlja sponzorsko ime na dres ili reklamu kojom promovira svojeg sponzora. Donacija je jedna od vrlo bitnih prihoda kluba kojom donator podupire klub. Uglavnom su to donacije od lokalnih navijača kojima se iskazuje ljubav i pripadnost lokalnom klubu. Donacije mogu biti u vidu novčane donacije ili pak u obliku bilo kakve pomoći u cilju poboljšanja i napretka kluba. One nisu obavezne, no uvijek su dobrodošle. Klubovi nalaze svakakve načine kako bi ubrali što više novaca te osigurali egzistenciju. Jedan od osnovnih načina ubiranja novaca je prodaja ulaznica za utakmice. Cijene ovise o rangu natjecanja. Što je natjecanje kvalitetnije, ulaznica je skuplja. Članarine su simbol kluba i pokazuju povezanost navijača s klubom. Navijač uplaćuje članarinu klubu te zauzvrat postaje članom kluba. Prodajom klupskih suvenira i proizvoda mogu se ubrati dodatni prihodi. Organizacijom raznih događaja mogu se privući razni sponzori. Mnogi klubovi koji su primamljivi za publiku i okupljaju velik broj ljudi, dodatno zarađuju na prodaji pića. Piće se prodaje po pristupačnim cijenama i to je jedan od vrlo bitnih izvora financiranja. Klubovi se snalaze na svakakve načine kako bi osigurali egzistenciju, a jedan od bitnih faktora su i lokalni navijači koji svojim nesebičnim djelima i donacijama pomažu klubu u njegovom funkcioniranju.

4.2. Analiza financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji

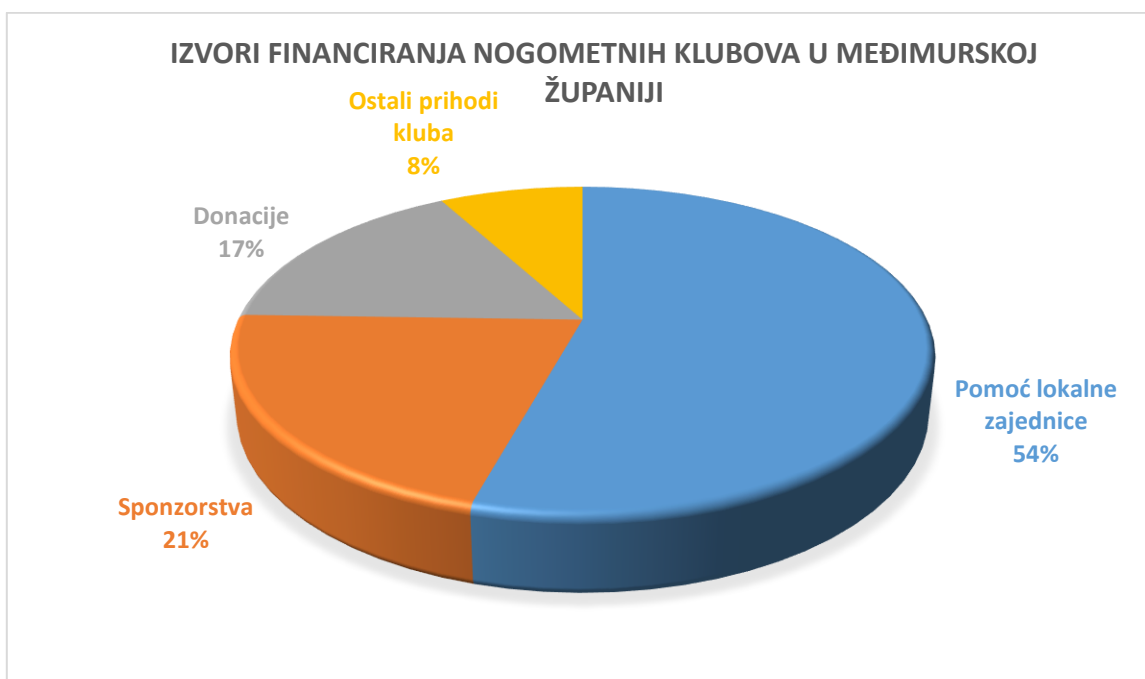
Financiranje nogometnih klubova u Međimurskoj županiji igra ključnu ulogu te omogućuje njihovo normalno funkcioniranje. Klubovi su suočeni s raznim troškovima poput plaćanja igrača, trenerskog osoblja, održavanja sportskih objekata i sudjelovanja u natjecanjima. Osim toga, važno je ulagati u razvoj mladih talenata kako bi klubovi mogli osigurati svoju budućnost i stvarati domaće igrače koji će doprinijeti uspjesima i afirmaciji nogometa u regiji.

Financiranje nogometnih klubova u Međimurskoj županiji odvija se iz različitih izvora. Javna sredstva, kao što su proračuni općina i gradova, pružaju značajan doprinos u podršci nogometu na lokalnoj razini. Klubovi se oslanjaju na donacije i sponzorstva iz privatnog sektora. Lokalne tvrtke i poduzeća prepoznaju važnost podrške lokalnim sportskim klubovima, što im pruža priliku za promociju i jačanje veza sa zajednicom.

Uz javna sredstva i privatna sponzorstva, ključno je i ulaganje u prodaju ulaznica za utakmice, organizaciju sportskih događanja i prihode od različitih akcija, odnosno provedenih planova i aktivnosti samih klubova. Različite dodatne aktivnosti pružaju klubovima mogućnost da generiraju dodatne prihode i osiguraju stabilnost svojih financija.

U grafikonu 1. prikazani su izvori financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. Najviše se klubova financira od strane lokalne zajednice, dok neki manji klubovi češće ovise o sponzorima i donatorima. Veliki značaj za klubove su i prihodi od prodaje ulaznica, članarina, prodaje godišnjih ulaznica, prodaje pića, i dr., no, oni nemaju toliki značaj kao prije navedeni izvori financiranja.

Grafikon 1. Izvori financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji

Izvor: Mateo Horvat, izrada autora na temelju provedenog istraživanja

4.3. Financiranje na lokalnoj razini

Financiranje nogometnog kluba od strane lokalne vlasti ima ključnu ulogu u održavanju rada kluba i podržavanju razvoja nogometa u regiji. Lokalna vlast, odnosno Međimurska županija, može pružiti značajnu financijsku podršku klubu putem različitih mehanizama i programa.

Jedan od glavnih izvora financiranja mogu biti proračunska sredstva Međimurske županije koja su namijenjena za poticanje sportskih aktivnosti i razvoj sporta u regiji. Ova sredstva mogu biti dodijeljena putem posebnih natječaja ili programa namijenjenih sportskim klubovima. Financijska potpora iz proračuna može biti usmjerena prema raznim aspektima kluba, kao što su rad s mladim nogometašima, infrastrukturni projekti, sportska oprema i ostali potrebni resursi.

Na temelju podataka Međimorskog nogometnog saveza, godišnje se u prosjeku za nogometne klubove Međimurske županije iz županijskog i lokalnih proračuna, pretežito Čakovca, izdvaja 10.000 eura za njihove potrebe. (<https://mns.hr/>) Navedena sredstva, ne samo da nisu dostatna za normalno financijsko funkcioniranje klubova, nego vrlo teško mogu namiriti osnovne potrebe poslovne egzistencije samo jednog kluba.

Na temelju podataka iz članka. U kontekstu uvida u financijski status Međimurske županije, NK Međimurje kao najrazvijeniji klub, nalazi se istodobno u značajnim financijskim poteškoćama. U programu i planu za ovu godinu naglašava se važnost jače suradnje s Nogometnom akademijom kako bi se osigurala kvalitetna briga za sve mlađe kategorije igrača. Planira se ostvariti međunarodna suradnja te održati razgovori s odgovornim tijelima u Međimurskoj županiji, Gradu Čakovcu i Nogometnom savezu Međimurja. (<https://emedjimurje.net.hr/vijesti/sport/4334807/nk-medjimurje-cakovec-klub-se-jos-nikad-nije-nalazio-u-ovako-teskoj-situaciji/>)

NK Međimurje može biti klasičan nogometni primjer kad je pohlepa u pitanju. Klub je dugi niz godina u samom vrhu što se tiče nogometa, uvjeta, infrastrukture i svega ostalog. No, netransparentno upravljanje klubom i financijama dovelo je klub do same propasti. U jednom trenutku klub je bio i na samom gašenju. Uz pomoć gradske i lokalne vlasti klub je sada došao na kakvu-takvu stabilnu financijsku granu.

Financiranje NK Međimurje od strane lokalne vlasti ima ključnu ulogu u održavanju kluba i podržavanju razvoja nogometa u regiji, te stvara temelje za kontinuirani sportski napredak i postizanje sportskih ciljeva.

Lokalna vlast može pružiti podršku kroz subvencije ili poticaje za sportske događaje koji se organiziraju. Ovo može uključivati financiranje ili sufinanciranje nogometnih turnira, natjecanja i manifestacija koje klub organizira u suradnji s lokalnom zajednicom.

Pored financijske podrške, lokalna vlast može pružiti i logističku pomoć klubu, kao što su osiguravanje sportskih objekata za treninge i utakmice, pomoć u organizaciji događaja te promocija i medijska podrška klubu.

Važno je napomenuti da financiranje od strane lokalne vlasti ovisi o prioritetima i mogućnostima u proračunu. Klub će vjerojatno morati sudjelovati u natjecanjima i prezentirati projekte koji će opravdati dodjelu financijskih sredstava. Važno je da klub ostvari transparentnost i odgovornost u korištenju dobivenih sredstava te redovito izvještava o svom radu i financijskim aktivnostima.

4.4. Financiranje iz sponzorstva i donacija

Sponzorstva igraju ključnu ulogu u financiranju nogometnih klubova u Međimurskoj županiji, kao i u drugim dijelovima svijeta. Ona predstavljaju važan izvor financijske podrške koja omogućuje klubovima da ostvare svoje sportske ciljeve, unaprijede infrastrukturu, razvijaju mlade talente te održavaju kvalitetan rad i aktivnosti.

Sponzorstva se ostvaruju kroz suradnju klubova s različitim kompanijama, poduzećima ili institucijama. U zamjenu za financijsku potporu, sponzori dobivaju marketinške ili reklamne pogodnosti, što im omogućuje promociju svog brenda, proizvoda ili usluga. Ovo se često ostvaruje kroz vidljivost sponzorskih logotipa na dresovima igrača, reklamnim panoima na sportskim objektima, promociji tijekom utakmica ili događanja te putem društvenih medija.

Sponzorstva su važna ne samo za financijsku stabilnost klubova, već i za izgradnju partnerstava i dugoročnih odnosa s lokalnim i regionalnim poslovnim subjektima. Osim financijskih sredstava, sponzorstva pružaju klubovima dodatne mogućnosti za povezivanje s lokalnom zajednicom i privlačenje novih navijača i simpatizera.

Nogometni klubovi u Međimurskoj županiji nastoje privući i zadržati sponzore koji dijele iste vrijednosti i ciljeve te koji žele aktivno sudjelovati u razvoju lokalnog nogometa. Kroz održavanje kvalitetnih odnosa sa sponzorima, klubovi mogu osigurati kontinuiranu financijsku podršku koja će im omogućiti uspješno poslovanje, razvoj mladih igrača i postizanje sportskih rezultata.

Donacije su još jedan važan izvor financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. Kao takve, donacije predstavljaju dobrovoljna financijska sredstva koja pojedinci, tvrtke, institucije ili organizacije doniraju klubovima bez očekivanja povrata ili reklamnih pogodnosti. Donacije su često motivirane željom da se podrže lokalni sportski klubovi, doprinesu njihovom uspjehu i razvoju, te da se potiče sportski duh i zajedništvo u lokalnoj zajednici.

Donacije mogu biti u obliku novčanih sredstava, opreme, sportske odjeće, medicinske opreme, ili drugih materijalnih dobara koja su potrebna za normalno funkcioniranje kluba. Osim toga, pojedinci i tvrtke mogu donirati svoje vrijeme i stručnost, pružajući volontersku podršku u organizaciji događaja, treniranju mladih igrača ili promociji kluba.

Uloga donacija u financiranju nogometnih klubova je posebno značajna za manje klubove ili one koji nemaju veliku financijsku podršku od sponzora ili lokalnih vlasti. Donacije omogućuju tim klubovima da pokriju troškove natjecanja, trenerskih kadrova, putovanja na utakmice, te da osiguraju optimalne uvjete za rad i razvoj svojih igrača.

Klubovi u Međimurskoj županiji aktivno surađuju s lokalnom zajednicom kako bi privukli donacije i podršku. Organiziraju humanitarne akcije, dobrotvorne događaje, te sudjeluju u lokalnim manifestacijama kako bi podigli svijest o svom radu i potrebama. Odnosi s donatorima su od iznimne važnosti pa klubovi nastoje održavati transparentnost i odgovornost u upravljanju dobivenim sredstvima kako bi stekli povjerenje donatora i osigurali kontinuiranu podršku.

4.5. Financiranje iz članarina i ulaznica

Članstvo i prodaja ulaznica su još dva značajna izvora financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. Članarina i ulaznice su financijski izvori koji omogućuju klubovima da ostvare prihode i financiraju svoje aktivnosti, natjecanja i razvoj.

Članstvo u nogometnim klubovima omogućuje navijačima, rodbini, prijateljima ili ljubiteljima nogometa da postanu službeni članovi kluba. Članovi obično plaćaju godišnju članarinu koja im omogućuje određene pogodnosti, kao što su: pravo sudjelovanja u upravljanju klubom, pristup posebnim događanjima i aktivnostima kluba i popusti na ulaznice i kupovinu klupskih proizvoda. Članstvo često predstavlja ne samo financijsku podršku klubu, već i povezanost navijača s klubom i osjećaj pripadnosti zajednici oko nogometnog kluba.

Prodaja ulaznica za nogometne utakmice također je važan izvor prihoda za klubove. Kroz prodaju ulaznica, klubovi ostvaruju prihode od ulaznica koje navijači plaćaju kako bi prisustvovali utakmicama. Cijena ulaznica može varirati ovisno o razini natjecanja, važnosti utakmice, popularnosti timova i drugim faktorima. Klubovi često nastoje privući što veći broj gledatelja na utakmice kako bi povećali prihode od prodaje ulaznica.

Članarina i prodaja ulaznica su izvori financiranja koja omogućuju klubovima da imaju stabilne prihode koje mogu koristiti za svoje operativne troškove, poboljšanje infrastrukture, razvoj mladih talenata te općenito za unaprjeđenje kvalitete i uspjeha kluba. Osim financijske podrške, članstvo i kupnja ulaznica od strane navijača doprinose atmosferi na stadionu i podršci koju klub dobiva od svojih vjernih navijača.

4.6. Potencijali uspjeha samostalnog financiranja

Samostalno financiranje nogometnih klubova u Međimurskoj županiji može donijeti brojne potencijale uspjeha za klubove, ali isto tako i izazove koje treba svladati kako bi se ostvarili ti potencijali. Ključni potencijali uspjeha samostalnog financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji su:

- Veća kontrola nad financijama - kada klubovi imaju samostalno financiranje, imaju veću kontrolu nad svojim financijama i troškovima. Mogu bolje planirati proračune,

raspoređivati sredstva prema prioritetima i donositi financijske odluke koje najbolje odgovaraju njihovim potrebama.

- Diversifikacija izvora prihoda - samostalno financiranje potiče klubove da traže različite izvore prihoda kako bi osigurali stabilnost i održivost. To može uključivati članstvo, prodaju ulaznica, sponzorstva, donacije, prodaju licenciranih proizvoda, organiziranje događanja i drugih aktivnosti koje mogu donijeti prihode.
- Neovisnost od vanjskih utjecaja - kada klubovi sami financiraju svoje aktivnosti, imaju veću neovisnost od vanjskih utjecaja, poput ovisnosti o državnim ili lokalnim sredstvima koja se mogu mijenjati ili smanjivati. To omogućuje klubovima veću fleksibilnost i autonomiju u donošenju odluka o svom poslovanju.
- Jača povezanost s navijačima - klubovi koji se uspješno financiraju samostalno imaju priliku izgraditi jaču povezanost s navijačima. Navijači često cijene transparentnost i odgovornost u upravljanju klubom te su spremni više podržavati klubove koji se usredotočuju na njihove potrebe i interese.
- Investicija u razvoj talenta - samostalno financiranje omogućuje klubovima ulaganje u razvoj mladih talenata kroz: osnivanje nogometnih škola, razvojnih programa i treninga za mlade igrače te stvaranje potencijalnih budućih profesionalnih igrača.
- Razvoj infrastrukture - klubovi koji imaju stabilne izvore prihoda mogu investirati u poboljšanje infrastrukture i uvjeta za igru. To može uključivati modernizaciju stadiona, terena, svlačionica i drugih sportskih objekata.

Unatoč potencijalima uspjeha, samostalno financiranje također može predstavljati izazove poput potrebe za profesionalnim upravljanjem financijama, traženjem i održavanjem izvora prihoda te suočavanjem s konkurencijom i zahtjevima modernog nogometa. Klubovi će morati uložiti napore kako bi se uspješno nosili s tim izazovima i iskoristili potencijale koje donosi samostalno financiranje za dugoročni uspjeh i održivost.

5. NK „BRATSTVO“ SAVSKA VES

Savska Ves, predgrađe je Čakovca. U usporedbi s većinom sela u Međimurskoj županiji ovo je jedno zaista malo i skromno selo. Do centra Čakovca je dva kilometra. Selo broji oko 1000 stanovnika, zaista malo selo, s par ulica, ali s velikom energijom. U samom centru sela smjestila se žuto-crna obitelj. Poznati kao žuti, a najpoznatiji kao „Žibeki“. Nogometni klub „Bratstvo“ Savska Ves. Kako i sam naziv kluba kaže, ovdje su svi kao jedan, svi kao jedna velika obitelj. Klub je nastao 1960. godine. Za vrijeme svih godina postojanja klub se natjecao u županijskim niže ligaškim ligama. Zadnje dvije godine, klub sudjeluje u najvišem rangu međimurskog nogometa, u „Premier ligi“. Sinergijom svih ljudi oko kluba, ovaj mali seoski klub postao je jedan od poznatijih klubova u Međimurju, a i šire. Zadnjih nekoliko godina njihove su aktivnosti proglašene najbolje odrađivanim poslovima u području marketinga. To dovoljno govori koliko ljudi brinu i mare za ovaj klub. Svako kućanstvo u selu ima barem jedan klupski artikl, bila to majica, hlače, trenirka ili običan privjesak, I ovdje se nekada igralo 'za pivo i klobase', ali dolaskom najkvalitetnije lige i to se promijenilo. Treninzi preko tjedna, utakmice vikendom. Nakon svakog treninga, igrači dobiju vodu, pivo ili sok za okrijepu, a nekada to bude i večera. Nakon utakmice, obavezna je večera koju financira netko od lokalnih ljudi, što je za svaku pohvalu. Kao i svugdje, tako je i ovdje, igrači dobivaju naknadu za igranje utakmica. Naknada ovisi o dogovoru samih igrača i financijske mogućnosti uprave. Samo financiranje kluba najviše dolazi od strane lokalnih sponzora i onih koji vide odličnu priliku da se preko nogometnog kluba pokažu u lijepom tonu. Postoji jedan veliki sponzor i više manjih. Svaki sponzor daje određenu svotu novaca na račun kluba, dok klub stavlja logo ili ime sponzora na ogradu nogometnog igrališta u vidu reklame. U financijsku pomoć uskače i grad. Gradska vlast financira sve režije i daje određenu svotu novaca za posebne namjene koje dodjeljuju transparentno svim klubovima koji se nalaze u njihovom posjedu. Domaće utakmice redovno posjećuje preko 300 gledatelja. Veliki izvor prihoda su ulaznice koje najbolje idu kad su derbiji, bilo to susjedni ili s rivalima s vrha tablice. Također, velik izvor prihoda kad su u pitanju domaće utakmice, ubire se na šanku. Pošto su nogometne utakmice prepoznatljive po tome da uz njihovo gledanje ide pivo, sam klub prodajom velike količine piva i ostalih tekućih napitaka ubire znatnu količinu novaca. Klub često organizira događaje, akcije kojima potiče lokalne ljude da se još bolje približe klubu. Prije svake sezone, odvija se akcija kojom kupnjom „gajbe piva“, bila to jedna ili više njih, možete pomoći svom

voljenom klubu u financijskoj stabilnosti za narednu sezonu. Vi za određenu svotu novaca kupite jednu ili više „gajbi“ te tako donirate novac na klupski račun, dok se vaše ime nalazi na zidu donatora i prijatelja kluba. Također, dresove ne kupuje klub nego za svakog igrača posebno postoji donator, odnosno osoba, koja financira njegov dres koji igrač koristi za vrijeme cijele sezone, te na kraju sezone osoba koja je kupila dres, zauzvrat dobiva dres kupljenog igrača. Kad su u pitanju gostujuće utakmice, tu priskaču lokalne gostione koje igrače i navijače časte večerom ili feštom do ranih jutarnjih sati. Zadnjih nekoliko godina, klub vrlo dobro posluje preko društvenih mreža, točnije preko Facebooka. Tamo okuplja velik broj navijača, ne samo domaćih, već i svih ostalih koji na stranicama kluba mogu naći interesantne, poučne, pa čak i šaljive objave. Također, velika prednost društvenih mreža je u tome da se dobar glas daleko čuje, pa stoga broj navijača, odnosno obožavatelja, raste iz dana u dan. Klub najveću pažnju posvećuje navijačima. Ako je navijač zadovoljan lokalnim klubom, sve je na mjestu. Iako je selo jako malo, s malim brojem stanovnika, ljubav prema nogometu je velika. U selu je nogomet broj jedan. Kad je utakmica, prekidaju se svi poslovi i zna se kamo se ide, na „Trate“ u Savsku Ves.

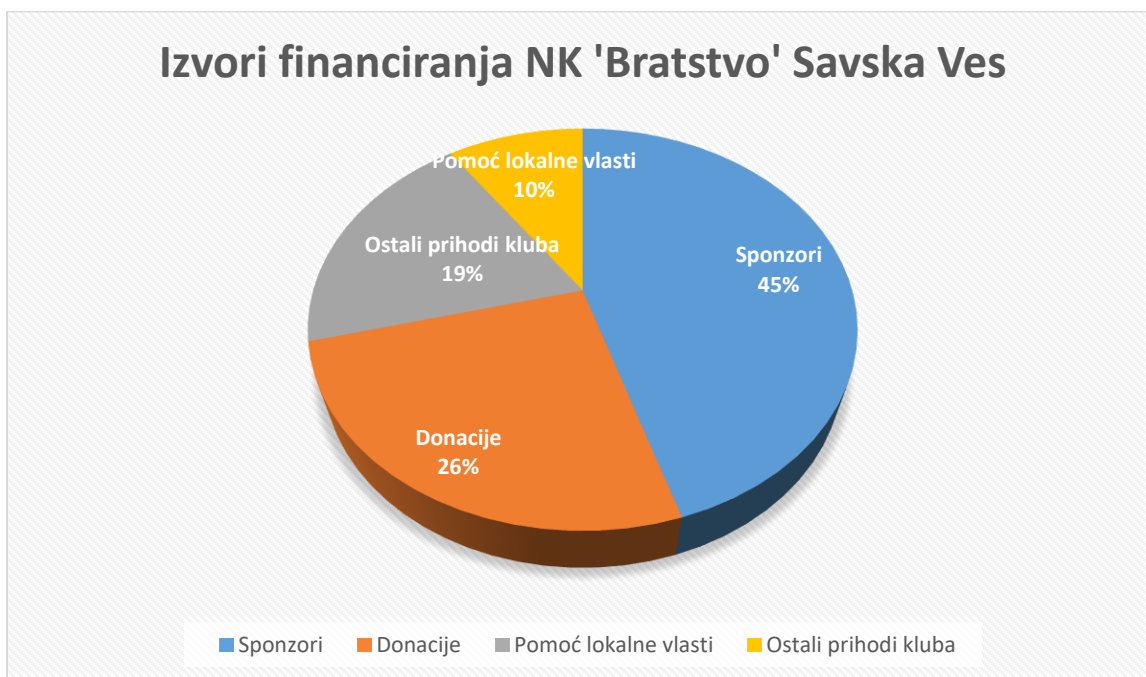
U prethodnoj kalendarskoj godini NK „Bratstvo“ Savska Ves zaprimilo je primitke od donacija u iznosu od oko 70.000,00 kn. Lokalna vlast dala je potporu u iznosu oko 40.000,00 kn. Od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba sakupilo se oko 30.000,00 kn. S druge strane tu su i izdaci. Za kojekakve usluge izdvojilo se oko 20.000,00 kn. Tu se mogu ubrojiti pošta, najamnina, telefon, komunalije itd. Za materijal i energiju se također izdvojilo oko 20.000,00 kn. Za ostale izdatke isto se izdvojilo oko 20.000,00 kn. Tu možemo ubrojiti članarinu, reprezentacije, kotizacije, premiju osiguranja itd. Kada bismo zbrojili samo ove podatke, vidjeli bismo da klub posluje u pozitivnom plusu. Iako je klub neprofitna organizacija, može se pohvaliti s izrazito transparentnim i pozitivnim djelovanjem u svrhu očuvanja i poboljšanja vrijednosti kluba. Tu nisu navedeni neki primici, poput primitaka od ulaznica, članarina, kupnje suvenira, prodaje pića te izdaci poput plaće igračima, treneru, troškova kupnje opreme, troškovi organizacije utakmica, turnira itd. Klub se i dalje može pohvaliti s izrazito pozitivnim plusom. Zahvaljujem se ljudima iz NK „Bratstvo“ Savska Ves koji su omogućili ove podatke.

Slika 3. Grafit na prostorijama nogometnog kluba „Bratstva“ iz Savske Vesi

Izvor: <https://emedjimurje.net.hr/vijesti/sport/4075114/nk-bratstvo-savska-ves-na-originalan-nacin-obiljezili-uspjesnu-sezonu/> (01.09.2023)

U grafikonu 2. vidljivo je da se nogometni klub „Bratstvo“ Savska Ves najviše financira od strane sponzora. Donacije navijača su izuzetno bitne jer one dižu klub na višu razinu. Donacije sportske opreme, pića, hrane i dr. Prihodi kluba, kao što su prodaja pića, suvenira, organizacija raznih događaja su također od velike važnosti za klub. Lokalna vlast, tj. grad Čakovec, financira klub, ali u manjim postocima.

Grafikon 2. Izvori financiranja NK „Bratstvo“ Savska Ves

Izvor: Mateo Horvat, izrada autora na temelju usmenih podataka od strane nogometnog kluba

5.1. Ostali klubovi Međimurske županije

U Međimurskoj županiji, kao i u cijeloj Hrvatskoj, nogomet je jedan od najomiljenijih sportova koji okuplja brojne zaljubljenike u ovu igru. Nogometni klubovi u ovoj regiji imaju bogatu tradiciju, a njihovi uspjesi igraju važnu ulogu u stvaranju sportske kulture i identiteta zajednice. Kako bi nogometni klubovi postizali izvrsnost na sportskom terenu, ali istovremeno osigurali održivost i dugoročni razvoj, ključna je uloga financiranja. Putem razumijevanja financijskih izazova s kojima se klubovi suočavaju, možemo pronaći optimalne modele financiranja koji će osigurati dugoročni uspjeh nogometnih klubova u Međimurskoj županiji.

Međimurska županija, smještena na sjeveru Hrvatske, može se pohvaliti bogatom nogometnom tradicijom i strastvenim navijačima koji podržavaju lokalne nogometne klubove. Nogomet je jedan od najpopularnijih sportova u regiji te nogometni klubovi u Međimurskoj županiji imaju važnu ulogu u sportu i društvenom životu zajednice.

Svi ovi klubovi igraju važnu ulogu u razvoju nogometa u Međimurskoj županiji i pružaju priliku mladim talentima da razviju svoje nogometne vještine i ostvare svoj sportski potencijal. Također, nogometni klubovi imaju važnu ulogu u promicanju sportskog duha, fair playa i zajedništva među lokalnim stanovništvom.

Nogometni klubovi Međimurske županije predstavljaju srce lokalne sportske scene i ponos zajednice. Njihovi uspjesi na terenu i rad s mladim igračima doprinose jačanju nogometne kulture i stvaranju sportskih uzora za buduće generacije. Kroz kontinuiranu potporu i financiranje, nogomet u Međimurskoj županiji može i dalje rasti, razvijati se te pružiti sportske radosti navijačima diljem regije.

Osim već prije spomenutih klubova, na području Međimurske županije djeluje niz nogometnih klubova. Svaki od njih poseban je na svoj način. Različite nogometne stranice povijesti, ostavljanjem srca na terenu od strane igrača za taj grb, pa sve do onih koje je financijska situacija u tom trenutku zadesila pa su bili primorani ugastiti klub. Sve su to nogometne avanture s kojima se susreću svi, pa tako i nogometni klubovi na tlu Međimurske županije.

Svi klubovi financiraju se iz sličnih izvora, tj. iz onih maloprije navedenih. Svaki klub snalazi se kako zna. Najveći izvor financiranja je pomoć lokalne vlasti. Ogromnu ulogu igraju i donacije. Svaka osoba može svojevoljno donirati određenu svotu novaca lokalnom klubu kako bi podržao njegov rad. Donator zauzvrat ne traži ništa, vjeruje ljudima u klubu da na transparentan i odgovaran način raspolažu novcem. Klubovi najviše novaca troše za naknadu za igrače i trenere. Svaki klub prema svojim mogućnostima i s obzirom na razinu natjecanja.

Nijedan lokalni amaterski nogometni klub ne može se samostalno financirati jer troškovi funkcioniranja kluba iznose minimalno 35.000,00 eura, što se ne može prikupiti prodajom ulaznica, članarina i ostalih prihoda koje klub sam priređuje. Najosnovnija zadaća svakog takvog kluba je privlačenje sponzora, donatora, lokalne vlasti u cilju dobivanja što veće financijske pomoći. Bez potpore ljudi oko kluba, klub ne bi opstao. Svakom novom kalendarskom godinom, ili novom sezonom, moraju se tražiti novi izvori financiranja jer su izdaci sve veći i veći.

Klubovi bi trebali izgraditi svoje ime ukoliko žele privući dodatne ulagače. To se najviše odnosi na rezultatske uspjehe, dobru atmosferu oko kluba, velik broj ljudi na domaćim utakmicama

itd. Više pažnje treba obratiti na marketing. Ukoliko se radi dobar marketing i promocija, do više ulagača, donatora i volontera doći će dobar glas kluba.

6. REZULTATI ANALIZE FINANCIRANJA NOGOMETNIH KLUBOVA U MEĐIMURJU

Financiranje nogometnih klubova u Međimurskoj županiji predstavlja ozbiljan izazov i donosi brojne probleme koji utječu na njihovu održivost i uspješnost. Većina nogometnih klubova u Međimurskoj županiji ovisi o javnim sredstvima koja dolaze iz lokalnih proračuna ili drugih državnih izvora. Predmetna ovisnost može biti nesigurna i nestabilna jer sredstva mogu biti ograničena ili podložna promjenama, ovisno o političkim odlukama ili ekonomskim uvjetima. Sve navedeno stvara neizvjesnost za klubove i može ih dovesti u financijske probleme.

Klubovi u Međimurskoj županiji suočavaju se s izazovom pronalaženja privatnih sponzora koji bi pružili financijsku podršku. Navedeno može biti posljedica manje razvijenog poslovnog sektora u regiji ili nedostatka interesa privatnih tvrtki za ulaganje u nogometne klubove. Nedostatak privatnih sponzorstava ograničava financijske mogućnosti klubova i otežava njihov rast i razvoj. Klubovi se često suočavaju s problemom nedovoljnih prihoda od prodaje ulaznica i članstva zbog sve manjeg broja lokalnog stanovništva. Manji broj gledatelja na utakmicama i manji broj članova klubova dovode do smanjenja prihoda od ovih izvora, što može rezultirati financijskim prazninama koje je teško nadomjestiti, posebno ako su klubovi ograničeni drugim izvorima prihoda.

Nedovoljno razvijena infrastruktura predstavlja još jedan problem za nogometne klubove u Međimurskoj županiji. Klubovi koji nemaju adekvatne stadione, terene i sportske objekte teško će privući publiku i potencijalne sponzore. Nedostatak infrastrukture također može utjecati na kvalitetu treninga i razvoj mladih igrača, što dugoročno može negativno utjecati na uspješnost kluba. Nogometni klubovi u Međimurskoj županiji suočavaju se s izazovom nedovoljnog razvoja mladih talenata. Nedostatak sredstava i resursa za razvoj nogometnih škola i razvojnih programa može rezultirati manjim bazenom talentiranih igrača, što može ograničiti mogućnosti klubova za stvaranje uspješnih timova i dovesti do odlaska talentiranih igrača u druge klubove ili regije.

U Međimurskoj županiji postoji i konkurencija drugih sportova koji također privlače pažnju i financijsku podršku. Klubovi se moraju natjecati s drugim sportovima kako bi privukli publiku, sponzore i financijska sredstva, što može biti izazovno s obzirom na ograničene resurse.

Sve navedeno ukazuje na potrebu za boljim planiranjem, upravljanjem i diversifikacijom izvora prihoda nogometnih klubova u Međimurskoj županiji. Klubovi bi trebali aktivno raditi na povećanju interesa i angažmana publike, razvijanju infrastrukture, pronalaženju privatnih sponzora i ulaganju u razvoj mladih talenata kako bi osigurali svoju održivost i uspješnost u dugoročnom razdoblju. Suradnja s lokalnom vlašću i drugim relevantnim dionicima može pružiti podršku i pomoć u ostvarivanju ciljeva nogometnih klubova u regiji.

7. ZAKLJUČAK

Financiranje nogometnih klubova u Međimurskoj županiji predstavlja ključni korak u osiguranju njihove održivosti, uspješnosti i razvoja. Kroz analizu postojećih problema i izazova s kojima se klubovi suočavaju, moguće je identificirati nekoliko ključnih strategija i mjera koje bi mogli primijeniti kako bi poboljšali svoje financijsko stanje i potencijale.

Klubovi trebaju imati strategiju koja uključuje diversifikaciju izvora prihoda. Ulaganjem u različite klupske temelje, održavati postojeće i privući nove potencijalne navijače. Održavati transparentno upravljanje financijskim sredstvima. Pozornost obratiti na nove izvore financiranja i slijediti trend ka stabilnom funkcioniranju. Ulagati u dijelove koji bi u budućnosti mogli doprinijeti novim izvorima financiranja. Osim ovisnosti o javnim sredstvima, klubovi bi trebali aktivno tražiti privatne sponzore i donatore te razvijati strategije za povećanje prihoda od prodaje ulaznica i članstva. Takve aktivnosti će im omogućiti da budu manje osjetljivi na fluktuacije javnih sredstava i osigurati stabilniju financijsku situaciju. Investiranje u infrastrukturu, poput stadiona, trening terena i sportskih objekata, može privući veći broj gledatelja na utakmice i potencijalnih sponzora. Klubovi bi trebali raditi na poboljšanju uvjeta za igrače, treninge i navijače kako bi stvorili privlačno sportsko okruženje.

Fokusiranje na razvoj mladih talenata može dugoročno osigurati kvalitetne igrače za prvi tim i potencijalno stvaranje vrijednih transfera. Klubovi bi trebali ulagati u nogometne škole, treninge i razvojne programe kako bi identificirali i podržali talentirane mlade igrače. Klubovi bi trebali uspostaviti suradnju s lokalnom vlašću, gradovima i općinama kako bi dobili podršku i pomoć u financiranju. Suradnja s lokalnom zajednicom može privući veći interes za klub i stvoriti lojalnu navijačku bazu.

Aktivno promoviranje kluba i njegovih aktivnosti može privući veću medijsku pažnju i interes publike. Klubovi bi trebali koristiti društvene medije, web stranice i druge marketinške kanale kako bi privukli sponzore, navijače i potencijalne partnere. Klubovi bi trebali razvijati partnerske odnose s lokalnim tvrtkama, medijskim kućama i drugim sportskim organizacijama kako bi proširili svoju mrežu podrške i mogućnosti za financiranje.

U konačnici, unapređenje financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji zahtijeva sveobuhvatan pristup koji uključuje suradnju sa svim relevantnim dionicima te strategiju

koja se temelji na diversifikaciji izvora prihoda i razvoju kluba na dugoročnoj osnovi. Samo uz održivo financiranje klubovi će moći ostvariti svoje ciljeve, razvijati talente i pružiti radost lokalnim navijačima.

Provedenim istraživanjem zaključili smo da čak ni u amaterskom nogometu ne može biti funkcioniranja nogometnog kluba bez financiranja donatora i lokalne zajednice. Sve je više troškova i sve su veće naknade s kojima se amaterski nogometni klubovi suočavaju, a rješenja pronalaze u donatorima, sponzorima i lokalnom stanovništvu. Veliku privilegiju imaju klubovi koji imaju pomoć lokalne vlasti jer im ona donosi više od 50% izvora financija. Manji klubovi se moraju snalaziti da bi došli do nekih primitaka organizacijom raznih nogometnih turnira, a uz to prihoduju sredstva od sponzorstava i donacija. Odgovorno, pametno i transparentno rukovođenje kluba može pridobiti velike sponzore koji putem ulaganja u nogometni klub mogu osigurati održivost kluba. Bez lokalnog stanovništva i navijača koji svojim članarinama i kupnjom ulaznica doprinose financijskoj održivosti kluba. Lokalna vlast i lokalno stanovništvo zaslužni su za funkcioniranje amaterskog nogometnog kluba u određenom mjestu. U Međimurskoj županiji djeluje niz nogometnih klubova, koji se suočavaju s raznim troškovima funkcioniranja kluba. Održivosti klubova doprinosi lokalno stanovništvo jer su veoma često veliki fanatici amaterskog nogometa u svojoj zajednici.

8. LITERATURA

1. Breslauer, N. (2022): Sport i rekreacija u turizmu, str. 75
2. Bronić, M. et. al. (2012): Financiranje sporta u republici hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u europskoj uniji, Istraživački projekt, Institut za javne financije, dostupno na: <http://www.ijf.hr/upload/files/file/projekti/sport.pdf>
3. Dean, K. (2021): The Football Book: The Teams *The Rules *The Leagues *The Tactics, DK Sports, London, UK.
4. European Commission (2007): Commission staff working document: „The EU and sport: background and context. Accompanying document to the white paper on sport“, dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007SC0935>
5. Go, Fried, DeSchriver, T. D., Mondello, M. (2013): Sport Finance, 3rd edition, Hurtman Kinetics, USA.
6. Green, S. (2015): Football: Learn to Play Football, CreateSpace Independent Publishing Platform, Chicago, USA.
7. Ledinski, K. (2017): Jedanaesterac više nije najstroža kazna, realizira ih se samo 62 posto, dostupno na <https://www.vecernji.hr/sport/jedanaesterac-vise-nije-najstroza-kazna-realizira-ih-se-samo-62-posto-1189184>
8. Nauright, J. (2012): Sports around the World: History, Culture, and Practice, 4 izdanje: History, Culture, and Practice, ABC-CLIO, London.
9. Nixon, J. (2017): History of Football, Franklin Watts, London, UK.
10. Macfarlane, A. (2022): Football History: The Origins And How The Game Started, dostupno na https://historyofsoccer.info/football-history?expand_article=1
11. Međimurski nogometni savez (2023): O nama, dostupno na <https://mns.hr/ustroj-saveza/>
12. Međimurje, Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=39822>
13. Emedjimurje (2023): NK Međimurje Čakovec: Klub se još nikad nije nalazio u ovako teškoj situaciji, dostupno na: <https://emedjimurje.net.hr/vijesti/sport/4334807/nk-medjimurje-cakovec-klub-se-jos-nikad-nije-nalazio-u-ovako-teskoj-situaciji/>
14. Stewart, B. (2007): Sport Funding and Finance, Elsevier, Oxford, UK.

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1. Jedanaesterac u nogometu	9
Slika 2. Utakmica amaterskog nogometa	13
Grafikon 1. Izvori financiranja nogometnih klubova u Međimurskoj županiji.....	19
Grafikon 2. Izvori financiranja NK „Bratstvo“ Savska Ves.....	28